

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	3 september 2019
Zaaknummer	1616661
Portefeuillehouder	Mevrouw H.B. Boudewijnse, wethouder
Onderwerp	Voortgang duurzaamheid

1. Kennisnemen van

Lopende projecten en acties op het gebied van duurzaamheid.

2. Inleiding

Als gemeente zijn we een belangrijke aanjager van verduurzaming, maar minstens zo belangrijk is de energie die vanuit de samenleving komt. In deze raadsmededeling informeren we u over de stappen die we sinds 2017 met elkaar hebben gezet. Omdat u via het thema inclusie al wordt geïnformeerd over duurzaamheid in het sociaal domein, laten we dit hier buiten beschouwing.

Samen Sneller Duurzaam is de netwerkorganisatie op het gebied van duurzaamheid die in de actieve samenleving is geworteld en steeds meer tot bloei komt. Samen Sneller Duurzaam (hierna: SSD) beoogt de belangrijkste transitie op het gebied van duurzaamheid te versnellen door krachten van de vele initiatieven in Gooise Meren te bundelen. De visie, missie en strategie van SSD Gooise Meren zijn in 2019 verder uitgekristalliseerd en doorontwikkeld tot Samen Sneller Duurzaam 2.0. Hierbij is gewerkt aan een goede basisstructuur waarbij de autonomie van losse projecten en initiatieven voorop blijft staan.

3. Kernboodschap

Zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie wordt hard aan de weg getimmerd met activiteiten en projecten rondom duurzaamheid. Buiten de gemeenten dus met name vanuit SSD, waar de gemeente vaak ook een kleiner of groter aandeel in heeft. Daarnaast heeft de gemeente een aantal 'eigen' projecten, die intern zijn opgenomen in een duurzaamheidsagenda.

Projecten Samen Sneller Duurzaam

Voorbeelden van projecten en activiteiten uit SSD zijn: de educatieve programma's duurzaamheid, WattNu en activiteiten van de werkgroep biodiversiteit en vergroening.

Educatieve programma's duurzaamheid

De werkgroep duurzaam onderwijs van SSD is actief op scholen om natuur- en milieueducatie in basis- en voortgezet onderwijs te stimuleren. Er zijn bijvoorbeeld projecten over afval en de plastic soep, op de basisscholen, terwijl in het voortgezet onderwijs de circulaire economie en duurzaam ondernemen aan bod komen. Ook wordt er met scholen nagedacht over duurzame huisvesting.

WattNu

Voorbeeld van een autonoom project binnen de netwerkorganisatie SSD is de lokale energiecoöperatie WattNu, die zich sinds 2013 richt op de realisatie van collectieve zonnepanelenprojecten om de opwekking van lokale en duurzame energie te stimuleren. Een voorbeeld van zo'n project zijn de 133 zonnepanelen op het hoogste dak van het gemeentehuis en het op 17 juni gelanceerde project Vituszon met 422 zonnepanelen.

WattNu heeft haar doelstellingen verbreed en gaat zich meer en meer bezighouden met het energiebewustzijn en energiebesparing door inwoners en bedrijven in Gooise Meren. Hiermee is WattNu voor Gooise Meren een belangrijke lokale partner rond de energietransitie, één van de grootste maatschappelijke opgaven van de komende decennia. Om de samenwerking te bestendigen en WattNu een goede positie te geven van waaruit het aan de slag kan, nemen WattNu en de gemeente zich voor om in het najaar van 2019 een convenant te sluiten. WattNu heeft inmiddels van de provincie Noord-Holland een subsidie ontvangen om de organisatie op te starten, deskundigen in te huren en vrijwilligers te trainen.

Biodiversiteit en vergroening

De SSD werkgroep biodiversiteit, natuur& landschap Gooise Meren is op allerlei fronten actief met het versterken van de aanwezige natuurwaarden en het creëren van meer biodiversiteit. Ze zet in op informeren en bewustwording, bijvoorbeeld hoe mensen zelf hun tuin kunnen aanpassen om niet alleen meer regenwater op te kunnen nemen, maar ook meer insecten als vlinders en bijen aan te kunnen trekken. De gemeente draagt hieraan bij door een biodiversiteitskaart en een groenstructuurkaart Gooise Meren op te stellen, waarin we waardevolle groenstructuren en ecologische verbindingzones vastleggen en kansen voor versterking, vergroening en biodiversiteit benoemen.

Interne duurzaamheidsagenda

De interne duurzaamheidsagenda helpt de gemeentelijke organisatie om te werken aan verduurzaming. De agenda is bedoeld voor de ambtelijke organisatie, die hiermee in staat wordt gesteld om projecten die in de gemeentelijke organisatie worden ondernomen op het gebied van duurzaamheid met elkaar te kunnen verbinden. Een groot aantal van deze projecten gaat over de interne bedrijfsvoering van de gemeente, als een organisatie zoals andere organisaties. Projecten die de gemeente uitvoert vanwege haar specifieke maatschappelijke rol, hebben ook een plek gekregen in de interne duurzaamheidsagenda. Voorbeelden van projecten die we als gemeente uitvoeren zijn de ESCO, CO₂-footprint en circulair inkopen.

ESCO

Het college heeft in januari 2018 besloten te starten met een pilot voor versnelde verduurzaming van een eerste serie gebouwen middels een ESCO. Het beoogde resultaat is dat de vijf gebouwen in 2030 gemiddeld energieneutraal zijn, waarbij het gebruikscomfort zo hoog mogelijk ligt. Inmiddels zijn de voorbereidingen voor de pilot afgerond en is de aanbestedingsprocedure opgestart. Naar verwachting kan de aanbestedingsprocedure in januari 2020 worden afgerond en start de ESCO per tweede kwartaal 2020.

CO₂-footprint

We brengen de CO₂-footprint van de gemeente in kaart door gebruik te maken van de milieubarometer. Met dit instrument is het mogelijk om op een aantal categorieën in kaart te brengen wat de totale uitstoot is van CO₂ op jaarbasis. Daarnaast levert de milieubarometer een aantal kengetallen op, zoals de uitstoot per medewerker of per m² kantoorruimte. We zijn nu volop bezig met het verzamelen van zoveel mogelijk gegevens om de milieubarometer in te vullen. We gaan daarbij pragmatisch te werk: we kijken vooral naar onderdelen die veel impact hebben, zoals energieverbruik, warmte (gas) en woon-werkverkeer. Door de milieubarometer jaarlijks in te vullen kunnen we het effect van genomen maatregelen in de organisatie in kaart brengen, bijvoorbeeld van de ESCO als het gaat om het gemeentehuis. Ook laat het zien op welk onderdeel

de meeste winst te behalen is. Zodra de milieubarometer 2018 gereed is, wordt u hierover geïnformeerd.

Circulair inkopen

We willen met circulaire economie voorop lopen in de regio Gooi en Vechtstreek en in 2030 als gemeentelijke organisatie 100% circulair inkopen. Tussentijdse doelstellingen zijn:

1. In 2022 is 10% circulair ingekocht.
2. In 2025 is 50% circulair aangekocht.

Voorbeelden van circulaire inkooptrajecten die inmiddels lopen zijn het inkooptraject voor een sportzaal en het regionale inkooptraject voor verkeersborden. Inkooptrajecten die vooral duurzaam zijn maar met een circulaire insteek zijn die voor bedrijfskleding, bloemen en elektrische bedrijfsauto's.

4. Consequenties

Vrijwillige inzet inwoners

De aanwezigheid van een groot aantal ambitieuze inwoners die in actie willen komen voor een duurzamere wereld, is een drijvende kracht bij het bereiken van onze doelen. Tegelijkertijd is dit ook een aandachtspunt: hoeveel vrijwillige inzet mogen we van inwoners verwachten? De betaalde inzet vanuit de gemeente ten opzichte van de vrijwillige inzet van inwoners zorgt soms voor een spanningsveld. Ook zien we dat het hanteren van (te veel) regels en controle de energie bij initiatieven met een goed idee doet afnemen.

Binnen de horizontale netwerkorganisatie Samen Sneller Duurzaam heeft de gemeente verschillende rollen. Als organisatie en als partner werkt zij net als iedereen aan verduurzaming, maar daarnaast heeft de gemeente een faciliterende, een stimulerende, een regisserende en/of regulerende rol. Veel hangt af van het kiezen van de juiste rol op het juiste moment. Het loont om als gemeente soms wat meer los te laten en vooral te faciliteren, daarbij op de koop toe nemend dat een activiteit niet altijd zichtbaar meteen iets oplevert.

Klimaatakkoord

De ondertekening van het klimaatakkoord is binnenkort een feit, maar we weten nog niet precies hoe het klimaatakkoord wordt uitgewerkt in wet en regelgeving en hoeveel impact dit op gemeenten heeft. Ook weten we nog niet precies hoeveel middelen we krijgen om onze doelen en ambities te realiseren.

Middelen

Duurzaamheid is één van de belangrijke speerpunten uit het CUP, de ambities zijn hoog en er lopen veel projecten. Het enthousiasme van medewerkers en bestuurders is groot, ook bij de gemeenteraad, maar daarmee is het tevens een uitdaging om met elkaar alles te realiseren binnen de middelen die daarvoor beschikbaar zijn.

5. Communicatie en participatie

In het najaar organiseren we een thema uur rondom Samen Sneller Duurzaam, waarin we verder met u in gesprek gaan over de netwerkorganisatie en verschillende projecten die door en met inwoners worden ondernomen.

6. Bijlage

Samen Sneller Duurzaam 2.0

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

D.J. van Huizen
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde
Burgemeester